

Cursul 1

Lecția 3

Profesorul – poarta spre iluminare

Vom începe etapele spre iluminare.

Prima etapă – este profesorul, aceasta fiind etapa de bază în fiecare din învățăturile *Mahayana*, înțelegând că:

Nu există iluminare fără profesor, este imposibil să se ajungă la o cunoaștere profundă – fără profesor. El este poarta, intrarea.

Subiectul lecției este :

Shenyen Ten Tsul

Este un subiect foarte mare ce apare în *Lam Rim*. **Pabonka Rinpoche** a scris despre acest subiect circa 100 de pagini. În *Lam Rim*, **Je Tsongkapa** a scris multe pagini despre rolul și importanța profesorului.

Acest studiu este foarte larg în *Mahayana* – **Shenyen Ten Tsul**.

Shenyen înseamnă profesor/învățător, în sensul de profesor spiritual.

Nyen – înseamnă prieten

She - este un cuvânt ce indică înrudirea, legătura de familie.

De aceea **Shenyen** îl vom traduce *prietenul cel bun* sau *prietenul spiritual*, el provine din cuvântul *Kalyanamitra* în limba sanscrită. *Kalyanamitra* înseamnă prietenul cel bun, dar **Shenyen** în tibetană, este mult mai mult, prietenul este ca o

rudă de familie. Profesorul spiritual este cu mult mai aproape decât o legătură de familie.

Tsul înseamnă mod, drum (cale), sau metodă

Ten – rădăcina cuvântului în tibetană vine de la ceva care este legat de vindecare.

Ce faceți cu medicamentul? Îl folosiți, credeți în el. O parte din aceste sensuri intră aici.

Esența drumului spre iluminare – este comportamentul adecvat față de profesor.

Atunci când spunem **Shenyen Ten Tsul** - ne referim la profesorul spiritual, la modul în care:

- îl abordăm
- ne referim la el
- ne bazăm pe el
- îl servim
- ne folosim de el
- îl ajutăm

Toate aceste înțelesuri legate de profesor intră în acest mic cuvânt **Ten**.

A te comporta în mod adecvat față de profesorul spiritual este prima etapă pe drumul spiritual și cea mai importantă. Ea este esența drumului.

Legătura strânsă dintre elev și profesor este esențială în practica spirituală, iar ea va decide totul.

Este foarte important să se creeze încă de la început relații bune cu profesorul, să se înceapă cu piciorul drept.

*Se povestește despre **Milarepa**, care a fost elevul lui **Marpa**, că în semn de respect față de profesorul lui, i-a dăruit o cană frumoasă, dar goală. Se spune că acest gest*

i-a creat un mic obstacol în calea lui spirituală, trebuind să muncească din greu pentru a-l depăși.

Există karme subtile, ascunse de ochiul uman. **Până când nu vom înțelege foarte bine karma, nu vom înțelege de ce ne apar obstacole pe drum.**

Se spune că și această viață și cea care va veni, depind de această legătură. Dacă aceste relații sunt construite corect – ele vor putea conduce rapid spre iluminare. Acesta este motivul pentru care se pune accent pe acest studiu.

Dacă nu vom reuși să urcăm pe drumul spiritual, cine știe cât timp ne vom învârti prin *Samsara*. Deja am trăit și am suferit milioane de ere în *Samsara*. Și împreună cu mine, vor continua să sufere și toți cei cu care am relații karmice strânse. Ei depind de mine ca să-i scot din *Samsara*. Putem privi și invers. Cauza pentru care suntem încă în *Samsara* este că am făcut cu toții aceleași greșeli față de profesorii noștri spirituali pe care i-am avut, pentru că dacă nu le-am fi făcut am fi ieșit demult din *Samsara*.

Ce este **Lama** ?

Sensul cuvântului **Lama** în tibetană este

La Ma

La – înseamnă **înalt**

Ma – cuvânt care se folosește pentru a nega.

Adică **nu este mai înalt ca el.**

Un alt motiv pentru acest nume este că prima condiție vitală ca cineva să progreseze în mod serios pe drumul spiritual pentru a ajunge la iluminarea sublimă a lui **Buddha**, de a ieși din suferință și de a ajunge la fericirea eternă, este *profesorul*.

În întreaga istorie umană, nu s-a întâmplat niciodată ca cineva să ajungă la iluminare fără *profesor*, pentru că noi nu știm cum să ajungem acolo. Dacă am fi știut, am fi fost deja iluminați. Este un loc neștiut. Drumurile de a ajunge acolo, nu

sunt drumurile cu care suntem obișnuiți. De aceea *profesorul* este foarte important. Iar dacă vom putea înțelege acest lucru, vom avansa cu mult mai repede, pentru că vom da respectul și importanță îndrumărilor lui. În sanscrită cuvântul este *Guru*.

Guru înseamnă greu. Cineva cu mare greutate, având multă pondere în progresul nostru pe drumul spiritual.

Fără îndrumările unui profesor, niciodată nu vom putea ajunge la rezultate înalte în budism. Rezultatele nu se pot obține din cărți sau din înregistrări.

Învățăturile trebuie transmise direct, pe linia de descendență, prin profesori .

Nu veți putea îndeplini visul iluminării, dacă nu veți găsi pe acel prieten bun, pe Shenyen, pe acel lama, profesorul inimii voastre și dacă nu vă veți devota lui și nu-i veți da posibilitatea să vă îndrume pe drumul vostru. Dacă l-ați găsit deja, aceasta este o mare binecuvântare; acest lucru datorându-se numai meritelor voastre (a faptelor bune).

Deci viitorul vostru se va învârti în a-l găsi pe **Shenyen**, de a crea cu el legături profunde, acesta este sensul de *profesor spiritual*. Dacă *lama* este cu adevărat iluminat, lui nu-i trebuie nimic de la voi, singurul lucru pe care și-l dorește este să vă știe fericiți, să deveniți iluminați.

Și cine este serios pe drumul iluminării, primul lucru și cel mai important este de a găsi pe Shenyen, profesorul Inimii pentru a-l conduce spre iluminare.

Întotdeauna au existat *profesori spirituali*, ne-au însoțit mereu pe drumurile *Samsarei* – dar noi nu am știut să-i identificăm pentru că nu am fost niciodată suficienți de puri. Problema nu este a lor, ci a noastră, pentru că suntem infestați, scufundați în ignoranță și mai ales pentru că nu ne respectăm legămintele.

Întrebare : Cum ne putem găsi un profesor spiritual?

Răspuns : Dacă ne vom păstra conduita morală.

Caracteristicile unui bun lama

Vom prezenta lista de calități ale unui *lama*, ce provine din **Mahayana Sutra Alamkara** (în sanscrită). Ea este una din sutrele **Maestrului Asanga** primită de la **Maitreya (următorul Buddha)**.

După cum se povestește, **Maestrul Asanga** a ajuns în paradis, iar acolo l-a întâlnit pe **Maitreya**, acesta transmițând-i multe scrieri minunate. Timpul în rai trece altfel.

Se spune ca **Maestrul Asanga** a petrecut în rai doar o singură zi, iar când s-a reîntors a constatat că trecuseră 500 de ani. Se estimează că el ar fi trăit aproximativ în anul 350 BC. Dar nimeni nu știe cu precizie. Deci **Maestrul Asanga** a primit de la **Maitreya** zece însușiri (calități), pe care ar trebui să le căutăm la un profesor.

1. Înalte standarde de moralitate

Dulwa

दुर्वा

dulwa

Înseamnă – etică, disciplină, înfrânare. Aceasta este prima calitate a unui profesor. Cineva care își poate înfrâna mintea, și-a disciplinat-o, fiind atent la acțiunile lui. Mintea fiind sub controlul lui și nu invers. Dintre toate trăsăturile, aceasta este cea mai importantă. Și are legătură directă cu viața morală. Pentru a ajunge la acest nivel de control al minții, la acest nivel de etică, profesorul trebuie să-și păstreze legămintele pe care și le-a luat.

Există trei categorii de legămintele (jurămintele):

a. Legămintele eliberării

Prima categorie o reprezintă legămintele **Pratimoksha**

- să nu ucizi

- să nu furi
- comportament sexual adecvat

(acestea sunt trei legăminte legate de corp)

- să nu minți
- să nu dezbinii
- să nu vorbești ironic, nepoliticos sau să țipi.
- să nu vorbești inutil sau să flecărești . Să nu-ți pierzi timpul degeaba.

(acestea sunt legate de vorbire)

- lăcomie, aviditate
- rea voință
- ignoranță, neînțelegere, vedere sau concepție greșită

(acestea sunt legate de minte)

Aceasta este prima categorie de jurăminte care se referă la acțiuni de a evita rănirea celorlalți.

Înainte de toate trebuie învățat de a nu face rău cuiva, de a nu răni, de a evita provocarea suferinței, tot ceea ce afectează liniștea sufletelor noastre.

Acestea sunt legămintele eliberării, legăminte ce trebuie păzite cu foarte multă grijă.

b. Legămintele Bodhisattva

Este următorul nivel, construit pe cel al legămintelor eliberării și este foarte divers.

- dacă legămintele eliberării spun: feriți-vă de asta sau nu faceți asta
- legămintele **Bodhisattva** spun cum **să aduci binecuvântare celorlalți**. Cum poți fi bun cu celălalt. Ele ne instruiesc să devenim **Bodhisattva**. **Esența lor este cum să devenim o persoană mai bună, cum să facem mult bine în lume.** Aceste legăminte sunt mult mai înalte decât primele.

c. Legămintele secrete

Al treilea nivel de legăminte sunt cele pe care un *lama* trebuie să le păstreze cu sfințenie. Deoarece ele sunt secrete, nu vi le pot expune dar pot să vă spun **că ele grăbesc drumul, permit finalizarea rapidă a drumului. Lama pe care-l căutați va trebui să fie maestru în toate aceste lucruri să le cunoască bine și să le păstreze bine.**

Cum veți putea ști? Când cineva păstrează o etică pură îl puteți simți. Acesta este prima dintre calitățile pe care le căutați. Dacă lama nu duce o viață etică, el nu vă va putea ajuta să ajungeți la iluminare.

Cum arată el ? El poate fi de o 100 de ani, poate fi de zece ani, poate fi călugăr sau nu, poate fi budist sau nu. El poate apărea sub orice formă **Buddha** poate apărea în fața voastră în forma care vă este cea mai potrivită. Iar atunci când el va apărea, veți ști în mod sigur.

2. Un nivel înalt de meditație

Shiwa

ཞི་བ།

shiwa

Shiwa în sanscrită este **Shanti**, ceea ce înseamnă **calm, liniște, pace.**

Sensul nu este că *lama* trebuie să fie un om calm ci că el trebuie să fie foarte avansat în practica meditativă.

3. Înțelepciunea

Nyer Shiwa

ཉམ་ཞི་བ།

nyer shiwa

Nyer este un cuvânt care subliniază caracterul, înseamnă foarte, adică **foarte liniștit**.

Sensul este că *Lama* și-a dobândit abilități în practicarea înțelepciunii. Nu ne referim la faptul că *Lama* a perceput *vacuitatea* în mod direct, ci că el are o înțelegere temeinică și profundă a *vacuității*.

4. Înalte calități spirituale

Yunten hlakpa

ཡུན་ཏན་ལྷན་པ།

yunten hlakpa

Yunten înseamnă **calități bune**

Hlakpa înseamnă **în plus, din cale afară**, calități excesive.

Sensul este că profesorul trebuie să aibă calități spirituale înalte pe care să le prețuiți și să le apreciați și pe care le-ați dori să le aveți și voi. Pe scurt, *profesorul* care să aibă ce să vă învețe. Dacă el nu are aceste calități, el nu va fi un bun *profesor*.

5. Depune efort mare în practica lui și în a-și îndruma elevii

Tsun Che

བརྩོན་བཅས།

tsunche

Tsun Che - înseamnă că face eforturi mari, adică profesorul își dedică întreaga viață pentru două scopuri :

- îndeplinirea necesităților lui,
- îndeplinirea necesităților celui alt

Acest *profesor* își dedică toată viața în scopul de a ajunge la iluminare, de a se scoate pe el însuși și pe celălalt din *samsara*. Cele două scopuri sunt el însuși și celălalt.

Sensul cuvântului *efort* nu se referă la munca grea, pentru că nu orice muncă grea duce la iluminare. **Sensul este că el face mari eforturi de a ajunge la iluminare, adică își dedică viața pe drumul iluminării. Întreaga lui viață se învârte în jurul celor două scopuri, pentru el și pentru celălalt, simultan.**

6. Expert in scripturi

Lung Gyi Chuk

ལུང་གི་ཅུག

lung gi chuk

Chuk - înseamnă bogat

Lung – transfer, a transmite.

Sensul este că *profesorul* are multe cunoștințe sau este bogat în științele scripturilor.

Cel trei coșuri

Vom vorbi în mod specific despre **Tripitaka - cele trei coșuri**.

Toate învățăturile budiste sunt cuprinse în trei coșuri :

- a) Unul este **Vinaya** (se ocupă de toate regulile de comportament și legămintele eliberării)
- b) **Sutrelor lui Buddha** (practica concentrării și a meditației)
- c) **Abhidharma** – studiul înțelepciunii, ce cuprinde **Abhidharma Kosha** și alte scrieri. **Abhidharma Kosha** înseamnă **Tezaurul mării înțelepciuni**.

În tradiția budistă, atunci când ne referim la **Lung**, ne referim de fapt la **Tripitaka**.

Pentru că suntem în **Mahayana**, mai există și

1. **Prajna Paramita**
2. **Pramana**
3. **Madhyamika**

Cu alte cuvinte, *profesorul* trebuie să aibă cunoștințe vaste în toate domeniile:

- etică
- concentrare și meditație
- înțelepciune

Acestea sunt **cele trei practici remarcabile (trei antrenamente)**, pe care un *profesor* le cunoaște și le poate preda.

7. O înțelegere profundă a vacuității

Denyi Rabtu Tokpa

དེ་ཉིད་རབ་རྟོགས།

de-nyi rabtok

Tokpa – înseamnă înțelegere

Rabtu – mare, foarte mare

Denyi – în engleză **suchness**, adică **astfel/așa**, referirea aici fiind vacuitatea (adevărata natură a realității)

Unul dintre epitetele date lui **Buddha** este **Tathagata** adică **cel astfel plecat**, cel care a plecat astfel.

În tibetană

Deshin Shekpa

Are sensul **Cel plecat astfel**

Dewar Shekpa

Înseamnă **Cel ajuns la plăcerea supremă**

Aici cuvântul **Denyi** se referă la *vacuitate*; cel ce are o înaltă înțelegere a *vacuității*, desigur că este mai de preferat *profesorul* care a experimentat *vacuitatea*.

Cum putem identifica pe cel care a experimentat vacuitatea?

Cum putem ști cine a perceput vacuitatea?

Omul care a perceput în mod direct *vacuitatea*, nu va poate spune acest lucru pentru că există un legământ de a nu minți în legătură cu realizările spirituale.

Etica budistă spune că nu trebuie să vorbim despre acestea. De aceea trebuie mers pe ocolite.

Nu veți ști cu siguranță, dar vă vor fi de ajuns următoarele semne:

- verificați felul în care predau învățăturile
- oare se contrazic în învățături?
- oare învățăturile lor contrazic scripturile?
- oare învățătura lor contrazice percepțiile voastre directe?

Dacă ei se referă la ceva ce este contrar experiențelor voastre - din capul locului nu îi veți crede, nu este așa? Dacă știți că portocala este portocalie, iar ei vor spune că este albastră – desigur că nu veți merge după ei. **De aceea veți căuta contradicții; fie că sunt legate de cunoștințele personale, fie de scripturi sau în ceea ce spun.**

- Sau puteți merge indirect. Oare preocupările lor sunt semnificative din punct de vedere spiritual? Își petrec majoritatea timpului în practica spirituală? Acela care a perceput *vacuitatea*, nu își va pierde vremea preocupându-se de alte lucruri.
- Uitați-vă dacă înțeleg ce este suferința. Dacă înțeleg primul adevăr al suferinței? Cum știu asta? Acționează ei oare să elimine suferința din lume? Își dedică ei viața pentru a scoate ființele din suferință?
- Mai există și un alt mijloc de a verifica indirect și acela este de cât sunt ei capabili de a explica cu multă claritate legătura dintre karma și vacuitate.

Dacă profesorul nu va pune accent în explicațiile lui asupra karmei și a vacuității, pe comportamentul etic, înseamnă că nu înțelege *vacuitatea*.

Dacă înțelegem bine karma și *vacuitatea*, înțelegem că tot ceea ce se va întoarce asupra noastră va fi în funcție de modul în care ne-am comportat etic sau nu.

Dacă acest *profesor* este serios pe calea lui pentru a-i scoate pe ceilalți din suferință, atunci el va trebui să fie capabil să explice foarte bine și să pună accentul pe etică.

Dacă veți auzi pe cineva explicând că nimic nu contează și nu trebuie păstrată etica, fugiți de acolo ca de foc.

Acest lucru este periculos, este nihilism, provoacă suferință, este un semn de ignoranță crasă, de neînțelegere.

- Cu cât *profesorul* are mai multă cunoaștere asupra vacuității, cu atât mai multă compasiune va avea, punând întotdeauna accentul pe etică.
- Un alt mijloc de verificare este modul în care își păstrează jurămintele.
- Dar cum se comportă față de profesorii lui? Aceasta este o indicație dacă ei înțeleg *vacuitatea*. Atitudinea de desconsiderare sau ofensatoare față de *profesorul* lui, este încă un indicator al faptului că nu înțelege *vacuitatea*.

8. Profesor calificat (competent)

Ma Ke Den

མ་ཀེ་དེན།

make den

Ma – înseamnă a spune, a exprima, a preda. În sanscrită Bashika adică a declara, sau a preda

Ke este prescurtarea de la *Kepa* – înseamnă maestru sau calificat, o persoană talentată.

Den – ce are

Deci **profesor competent, bun, ce știe să predea**. Despre ce este vorba?

a. Înțelege care sunt posibilitățile elevului. El va preda elevului în funcție de aptitudinile lui, adică va preda **Dharma** la un nivel mai profund celui care este capabil să înțeleagă și va preda **Dharma** la un nivel mai simplu celui care încă nu este pregătit.

Profesorul cunoaște bine fiecare elev al său. **El este capabil să predea în funcție de diversele nivele la care se află publicul.**

b. El merge în ritmul adecvat elevului, ceea ce este foarte important. Uneori, dacă se predă prea repede, asta ar putea împiedica progresul elevului încă de la început. De exemplu este de prisos să-i oferi legămintele, dacă el nu le va respecta sau nu va aprecia învățăturile, care sunt atât de rare. Elevii trebuie să fie gata să le primească.

Unul din rolurile profesorului este acela de a împinge elevul înainte, dar nu foarte tare.

În afara abilităților unui *profesor* de a-și distinge elevii și de a merge în ritmul corespunzător elevului, mai există următoarea calitate:

c. Abilitatea de a explica clar, de a se folosi de mijloace diferite, de a se folosi de povești, anecdote, de exemple. Pe scurt capacitate didactică și pedagogică.

9. Simbol al iubirii

Tseway Daknyi

བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད།

tseway daknyi

Tsewa – înseamnă iubire, este unul dintre cuvintele pentru iubire.

Împreună înseamnă **întruchiparea iubirii în sine sau el este iubirea întruchipată**.
Sensul aici este **motivația profesorului**.

Care sunt aceste motive ale unui *profesor* ?

- El predă pentru plăcerea materială? Bineînțeles că acest lucru nu este un motiv bun.
- El predă pentru că dorește să fie respectat? Nici aceasta nu este un motiv bun.
- Predă el pentru a-și câștiga faimă?

Singurul motiv al unui învățător spiritual, este acela că vă iubește, dorește să vă vadă că reușiți pe drumul spiritual și că nu vă mai irosiți viață în *samsara*; de a vă folosi de viețile voastre atât de rare pentru a ajunge cât mai repede și mai ușor la scopul final, absolut.

Dacă este demn de numele lui, el nu are nevoie de considerație, de bani, de faimă. El nu este interesat de problemele materiale, el nu se refugiază în *samsara*. El nu are nevoie de toate acestea. Singurul lucru care-l motivează **este iubirea**. Dacă omul va simți că cineva îl exploatează, va fugi rapid.

10. Nu obosește

Kyowa Pang

kyowa pang

Sensul cuvântului **Kyowa** este **dispreț, dezgustător.**
Pang – abandonare sau renunțare

Deci **Kyowa Pang** înseamnă a renunța la dispreț.

Înseamnă a nu renunța la elevii care s-au rătăcit pe drum. El nu obosește. Dacă va trebuie să se repete de cinci ori, o va face, dacă trebuie de o sută de ori, el va repeta. **Profesorul nu-și dezvoltă disprețul.**

Profesorul care a parcurs drumul, înțelege unde se află elevul și va avea multa răbdare cu el. El nu va renunța la elev, deși câteodată elevul este încet.

Uneori modul cel mai eficient de a împinge elevul este să i se spună: *pleacă!* Și asta nu pentru că profesorul are **Kyowa**, ci pentru că este singurul mod adecvat aceluia elev. Sunt cazuri extreme când profesorul va spune elevului: *pleacă de aici!* Lucru care provoacă mare durere *profesorului*.

Lama vă iubește și tot ceea ce își dorește este să vă aducă la iluminare. El își dedică întreaga viață pentru asta. Nu are nici un alt motiv ca să rămână în samsara, doar să vă aducă la iluminare.

Cum putem păstra un lama

A întâlni pe Shenyen înseamnă că sunteți genii pe drumul Dharmaei, aceasta datorându-se numai binelui enorm pe care l-ați făcut.

Înainte de a-l întâlni, multe veacuri a mers după voi, v-a urmărit, dar nu l-ați putut observa, identifica. Și dacă l-ați găsit, sunteți genii.

Și dacă v-ați găsit lama, va trebui să aveți grijă să nu vă părăsească.

Ne rugăm *profesorului*: *Nu mă părăsi! Continuă să-mi predai! Vino la mine!* Îl vom păstra în inimă. **Rugăciunea noastră ca lama să rămână cu noi lasă amprentele de a nu-l pierde.**

Este foarte important de a le cere în inima noastră să rămână cu noi, de a le cere învățătură.

*Există o poveste celebră în tradiția budistă. Se spune că **Buddha** era pe cale să părăsească această lume și să treacă în Paranirvana. **Buddha** i-a spus unuia dintre discipolii săi că dorește să plece. Acesta îl iubea foarte mult pe **Buddha** și deveni atât de trist încât nu-i trecu prin minte să-i ceară lui **Buddha** să rămână.*

Se spune că există o listă întreagă de mari prostii care s-au făcut în *Dharma*, una fiind de a nu cere lamei să rămână cu noi.

Modul cel mai important de a păstra un lama, atunci când l-ați găsit, este să-l apreciați și să-l prețuiți cât puteți. Shenyen este poarta spre iluminare, este cheia, este întregul vostru univers.

Dezvoltarea aprecierii voastre față de *lama* este în funcție de cât ați practicat. Este ceva care se va dezvolta treptat, în mod natural, deoarece practica voastră se dezvoltă treptat, realizările voastre, înțelegerile vin treptat și nu deodată.

Este foarte important să meditați asupra faptului de cât sunteți de norocoși că ați întâlnit o astfel de persoană. Sentimentul de prețuire, de apreciere și de iubire față de lama – este cheia spre iluminare. Și nu pentru că el însuși este important, ci pentru că el este poarta spre iluminarea voastră. El este un obiect foarte puternic.

Lama - îngerul vostru

Dharmakirti – un logician strălucit care a scris multe cărți de logică, a afirmat în cartea **Pramana Vartika** că *Lama* este un înger tantric. Într-o bună zi îl veți întâlni și să nu vă îndoiiți că el nu există. El doar așteaptă să-l descoperiți, vă urmărește tot timpul, și numai când ați acumulat destule binefaceri, va apărea.

Profesorul nu trebuie să fie indian, asiatic sau cu ochii oblici. Va trebui să verificați dacă:

- știe
- vă poate sprijini în a progresa
- aveți încredere
- vă trage inima să învățați de la el

Nu există nicio indicație de cum trebuie să arate. Vedeți imaginile lui **Buddha**, *Manjushri* cu ochii oblici, cu față tibetană. Se pare că a existat o perioadă în care budismul a ajuns și în Siberia acolo reprezentându-i cu fețe rusești. Nu trebuie să călătoriți în India sau în Tibet pentru a găsi un lama.

Dacă binefacerile voastre sunt enorme, lama vă va bătea la ușă și nu-l veți putea opri.

Budismul nu ne face oameni mai buni, ci noi dorim să ajungem la iluminarea completă a lui **Buddha**, să percepem *vacuitatea*. Dorim să ajungem la situația în care să putem învinge moartea.

Sunt destui oameni care ne pot ajuta să depășim obstacolele, dar nu există destui care să ne însoțească tot drumul, deoarece încă nu l-au experimentat. Iluminarea completă a lui **Buddha** trebuie înțeleasă iar acest lucru ia mult timp.

A înțelege ce este **Buddha** este ceva sublim.

Numai acea ființă care:

- este atotcunoscătoare

- ce deține un trup care nu se degradează
- care iubește necondiționat toată creația
- care are o mare compasiune pentru toate ființele
- care mă iubește și știe exact de ceea ce am nevoie

este cea care mă poate ajuta să ajung la iluminare.

Pe parcursul drumului voi avea nevoie de diverși profesori iar aceștia vor apărea în funcție de nivelul la care mă aflu.

Profesorul inimii

Lama poate să se metamorfozeze în momente diferite pe parcursul vieții sau poate că nu. Este ceva individual. *Profesorul inimii* este acel profesor cu care mă simt conectat(ă), în care mă încred și atunci când voi ști că numai el mă va conduce la iluminare, voi trece prin foc și apă ca să-l urmez.

Chiar dacă unii dintre noi l-au găsit deja iar alții nu, ei sunt aici, într-o bună zi vom ajunge cu toții la iluminare, dar ca să ajungem acolo vom fi nevoiți să ne găsim profesor. Cu cât vom face mai mult bine în lume și ne vom respecta profesorii care vin să ne predea, cu atât mai repede îi vom identifica pe maeștrii noștri.

Profesorul Inimi, **Tseway Lama** în tibetană, în engleză **Root Lama**. În cazul în care mi-am găsit profesorul Inimii, care pentru mine este Buddha și mă bazez pe el, orice alt profesor va fi o reprezentare a lui. Un *Lama* poate să-și ia orice înfățișare în diversele perioade din viața mea.

Je Tsongkapa când citează în **Lam Rim Chen Mo** toate calitățile unui *Lama* despre care am vorbit, el mai spune: “În generațiile noastre care s-au degenerat, este foarte greu să găsești pe cineva care să aibă toate cele zece calități”.

Trebuie să fim atenți să nu cădem în capcană. De ce? Pentru că dacă vrem să vedem o asemenea calitate nobilă la cineva, va trebui să o avem noi mai întâi sau să fim aproape de ea.

Dar cum vrem să avem asemenea calități dacă nu ne-am găsit încă un profesor?

De aceea, se prea poate ca *profesorul* să aibă acele calități, dar noi să nu fim în stare să le distingem. Trebuie înțeles, că dacă nu am făcut încă destul de multe binefaceri, nu vom putea vedea în *profesor* toate aceste calități nobile sau poate să le vedem parțial.

Ce-i de făcut? **Je Tsongkapa** spune: „Dacă ați reușit să recunoașteți o persoană ca fiind profesorul vostru, nu mai ezitați, mergeți după el”. Nu există un drum mai frumos decât cel spre iluminare.

Va dau un citat a lui **Sakia Pandita**, un mare înțelept al curentului *Sakia*, care a spus: **”nu vă mai atașați de micile plăceri, de cele samsarice, ci mergeți spre starea de beatitudine, spre extazul iluminării”**.

Renunțați la preocupările mărunte. Unul dintre obstacolele în a-l găsi pe **Shenyen** și de a practica calea, este preocuparea pentru lucruri neesențiale, cum ar fi citirea ziarelor, conversațiilor inutile, activități fără rost.

Dacă v-ați găsit *Lama*, pe **Shenyen**, nu mai ezitați să-l urmați, dedicați-vă lui.

Trebuie de știut că în relațiile noastre cu *Lama* vor apare multe obstacole, deoarece suntem plini de afecțiuni mentale care vor interveni. Să spunem ca ați găsit pe acel *Lama* și ați decis să-l urmați. Nu după mult timp veți începe să-i găsiți defecte. Garantat.

Acest fenomen este unul cunoscut. La început *lama* poate apărea ca cineva fermecător, uimitor și dintr-o dată să cadă din cerurile în care l-am urcat. Dintr-o dată el nu ne va mai apărea atât de minunat. Acesta este modul în care mintea noastră funcționează. Atunci ce vom putea face?

Nu există nici o cale spre iluminare fără un Lama. Interesul nostru este să trecem cu vederea acele zile în care nu-l mai vedem atât de sfânt.

Nu mergeți cu lista neagră după voi. Nu-i căutați defecte. Ele vor apărea singure, pentru că mintea voastră le va proiecta. Atât timp cât mintea voastră nu va fi pură, veți proiecta în permanență defecte.

Sfatul este, ca atunci când veți avea toate motivele să credeți că el este *lama* al vostru, încetați să-i mai căutați defecte, refuzați în a-i face lista neagră.

Je Tsongkapa spune:

Sin Tsam – adică **păstrează-ți linia**

Dacă v-ați găsit *lama*, mențineți-vă pe linie. Apărați-vă poziția, apărați-l cu tot sufletul chiar dacă va veni o zi în care nu ni se va părea atât de sfânt. Pentru că dacă nu veți face asta, îl veți pierde.

Dacă ați hotărât ca el va fi *lama* al vostru, și dacă veți fi serioși în a urma calea, veți renunța de a-l vedea plin de păcate și defecte. Foarte mulți își pierd *lama*, pentru că în loc să se mențină pe poziție, sunt copleșiți de îndoieli. Este singurul loc în care trebuie să vă mențineți pe poziție și să nu renunțați, pentru că fără de *lama* nu există drum spre iluminare.

Geshe Michael a spus: cum putem ști cât de aproape suntem de iluminare? Pentru că nu știți cât mai aveți de mers. Dacă nu puteți ști în mod direct, veți putea ști în mod indirect, uitați-vă la *lama* și vedeți cât vi se pare el de iluminat.

Măsura în care *profesorul* vostru vă pare iluminat, va reflecta faptul cât sunteți voi de apropiați de iluminare.

Lucrul cel mai de preț în viața unui om este de a-l întâlni pe Shenyen. Acela care este, vă iubește din tot sufletul și își dedică viața ca să vă aducă la iluminare. Nu are nici un alt interes în viață. Aceasta este prima cale și în același timp și toată calea.

Dacă am înțeles acest lucru, totul va decurge foarte lin.

